

ERCAN KESAL • Cin Aynası

ERCAN KESAL 1959 Avanos/Neveşehir doğumlu. 1984 yılında Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi'nden mezun oldu. Uzun yıllar Ankara, Keskin, Bala ve köylerinde sağlık ocağı hekimliği yaptı. Serbest hekimliğe başladığı yıllarda uygulamalı psikoloji ve sosyal antropoloji eğitimleri aldı. İlk şiir ve yazıları, tıp fakültesi öğrencisiyken, İzmir'de çıkan *Dönem* dergisinde yayımlandı. Mecburi hizmet yıllarında *Son Reçete* dergisinde söyleşiler yaptı, yazılar yazdı. 1990 yılından sonra geldiği İstanbul'da, Era Yayınları'nın kurucularından oldu. *Şizofrenği* yazdı. *Radikal ve BirGün* gazetelerinde hikâyeleri ve denemeleri yayımlandı. Senaryolar yazdı. "Uzak" filmindeki rolüyle başlayan sinema serüveni, daha sonra birçok filmde oyuncu ve senarist olarak devam etti. İletişim Yayınları'ndan 2013'te *Peri Gazozu* ve 2015'te *Nasipse Adayız* adlı kitapları yayımlandı. 2014 yılında İthaki Yayınları'na yayımlanmış *Evvel Zaman* isimli bir kitabı daha vardır.

İletişim Yayınları 2370 • Bugünün Kitapları 208

ISBN-13: 978-975-05-2035-8

© 2016 İletişim Yayıncılık A. Ş.

1. BASKI 2016, İstanbul

EDITÖR Tanıl Bora

YAYINA HAZIRLAYAN Burçin Gönül

KAPAK Suat Aysu

KAPAK FOTOĞRAFI Alper Yeşiltaş, "Blind"

UYGULAMA Hüsnü Abbas

BASKI Ayhan Matbaası · SERTİFİKA NO. 22749

Mahmutbey Mahallesi, Devekaldırımı Caddesi, Gelincik Sokak, No: 6/3
Bağcılar, İstanbul Tel: 212.445 32 38 • Faks: 212.445 05 63

CILT Güven Mücellit · SERTİFİKA NO. 11935

Mahmutbey Mahallesi, Devekaldırımı Caddesi, Gelincik Sokak,
Güven İş Merkezi, No: 6, Bağcılar, İstanbul, Tel: 212.445 00 04

İletişim Yayınları · SERTİFİKA NO. 10721

Binbirdirek Meydanı Sokak, İletişim Han 3, Fatih 34122 İstanbul

Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58

e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

ERCAN KESAL

Cin Aynası

Kitaptaki yazılardan "Çocuklar Faşizmi Yanağında Tanır" *Bavul* dergisinde, "Eski Bir Gazetecinin Evrak-ı Metrukesi" *BirGün* Özel Sayı'da, diğerleri *BirGün Pazar* ekinde yayımlanmıştır. "Köyde Sucuk Salgını" ve "Bir Fotoğrafın Kerameti" ilk kez bu kitapta yayımlanmaktadır.

İÇİNDEKİLER

<i>Girizgâh</i>	9
<i>VAR GİT ÖLÜM</i>	13
Beni Öldürdüler Kardeşim	15
Ahlâk Utanmayı Bilmektir	21
Ayazmanın Yılanı	27
Çocuk Faşizmi Yanağında Tanır!	33
Çocuklara Kıymayın Efendiler	39
İyi Süt, Kötü Süt	45
Kalplerimiz Mezar Yeri	51
Kuşak	55
Dünyanın Sonu	61
Linç	67
Ne Düşürür Ateşimizi?	73
Roboski'nin Katırları, Şahitlerimiz	79
Sustuğumuz Yerden Kanıyoruz	85
Tanık	91
Yalnız Kuşun Yazgısı	97
Ölümüne Seversen Ölürsün	103

PROMETHEUS'TAN BUGÜNE	109
Genç Ölmek.....	111
Dersimiz Faşizm, Günlerden Gezi.....	117
Kesmik Buğday.....	123
Evet, Ne Çıkar Siz Bizi Anlamasanız da?.....	127
Ölüm Ölür, Biz Ölmeyiz.....	133
ANALARDIR ADAM EDEN ADAMI	139
Anne, Kalk Eve Gidelim.....	141
Bize Nasip Değil, Ecelnen Ölmek.....	147
Biri Konuşunca Aydınlik Oluyor.....	153
Camekândaki Çocuklar.....	159
Analardır Adam Eden Adamı.....	165
Yollara Atılan Taşlar Bahane.....	169
IŞIKLA KARANLIK ARASINDA	175
Cama Çarpan Kuş.....	177
Devrim İnat Etmektir.....	183
İvo Andriç, Babam, Emir Kusturica, Natalie Portman, Binoche ve Sinema... ..	183
Duende.....	189
Eski Bir Gazetecinin Evrak-ı Metrukesi.....	195
Hayatı Haiku Gibi Yaşayanlar.....	203
Köyde Sucuk Salgını.....	209
Bir Fotoğrafın Kerameti.....	217
İnanç Bir Deli Çay ki Yeşertir Bir Gün Çölü.....	223
İnsanın Kaynağı Kendi Ruhudur.....	229
Rüyana Sahip Çık, Çalmasımlar.....	235
Pasolini ve Hasan Hüseyin Abi.....	241
Yaşar Kemal'i Nasıl Bilirdiniz?.....	247
Soma Treni.....	253

ARTİSTLİK YAPMAYAN ARTİSTTİR	259
Çeko, Ciguli ve Cannes	261
İyi Filmler Dünyayı Deęiřtirir	267
Kurmaca ve Gerçek.....	273
Neyin Filmi Çekilir ya da Niye Film Çekilir?	279
Artistlik Yapmayan Artisttir	285
<i>NOTLAR</i>	291

Girizgâh

Bazen, intiharın eşiğindeki birini dikkatle dinleyip ona yol gösterirsin, ki bu hekimlik sanatıdır; bazen başka bir hayatın mümkün olduğu rüyasını yaşadığın bir meydanı terk etmezsin, ki bu direnme sanatıdır; bazen de geçip giden bir zaman parçasını kamerayla mühürleyip kaydedersin, ki bu da herhalde sinema sanatıdır.

Hepsi, “yaşama sanatının” parçası, tamamlayıcı ve ona dairedir.

Aslolan hayattır!

Sinema, edebiyat ya da tüm yaratıcı sanat dalları, kişinin kendini gerçekleştirmesinden başka bir meseleye hizmet etmez. Her seferinde, cevabını nihayet (!) bulduğumuzu zannettiğimiz varoluşsal sorularımızın bitmek bilmeyen arayışlarıdır hepsi de. Ün, şan, şöhret, para, ölümsüzlük, itibar gibi kavramların en baştan “çöp” olduğunu söylememe gerek yok zannedirim.

Kendimizle olan derdimiz önemlidir ama. Filmler ya da kitaplar dünyayı değiştirmiyor çünkü, filmi seyrettikten, kitabı okuduktan sonra duyguları harekete geçerek dönüşen insanlar değiştirebiliyor. Bu yüzden “kendimizi değiştirmeden dünyayı değiştiremeyiz” ve bu yüzden “ne söyledikimiz” kadar önemli olan bir başka husus da “nasıl söyledikimiz”dir.

Hekimlik için olmazsa olmaz kurallardan birincisi hastanın “sır kâtibi” olmaktır. Yazar ya da hekim kimliğimle yaptığım iş, sır kâtibi olarak biriktirdiklerimi, sırna iman ederek ve onların arzuhalcisi olduğumu bilerek, yeniden yazmak olmuştur.

Yazarlık, arzuhalcilik midir o zaman?

Arzuhalciye derdini anlatan köylü, az önce anlattıklarımı bir de arzuhalcinin ağzından dinler, bakalım olmuş mu diye.

Lafın ortasında dizlerine vurup ağlamaya başlar köylü: “Vay benim başıma neler gelmiş de görenim, bilenim yok!”

Yaşar Kemal’in mesleğe adımını attığı ilk işin “arzuhalcilik” olduğunu biliyorsunuz. Aslında ölünceye kadar aynı işi yapmış da diyebiliriz. *Ince Memed*, eşkıya olmaya mecbur edilmiş yetim Memed’in arzuhalidir.

Sinop Cezaevi’ne girdiğinde on dokuz yaşında ilkokul terk bir delikanlı olan Kerim Korcan’ın on yıl boyunca cezaevinde yaptığı işlerden birisi de mahkûmların dilekçelerini yazmak olmuştur. İşte bu yüzden Tatar Ramazan, mazlumun yanında duran, cezaevi idaresine, koğuş ağalarına, uyuşturucuya karşı çıkan, kendi deyimiyle “bu oyunu bozmak” isteyen Arap’ın arzuhalidir.

Niye yazıyorum?

“Kimsenin birbirine acımadığı, birinin ötekine yardım etmeyi aklından dahi geçirmediği soğuk ve umutsuz bir dünyada” yaşıyoruz. Yalnızlıktan korktuğumuz ama sürekli yalnız kalmaya çalıştığımız, yalnızlığımızın yetmediği ve bitmediği bir çağdayız.

Ama, kendimizi ve birbirimizi tanımaya gayret etmekten başka çıkar yolumuz da yok.

Galeano’dan ilham alırsam, “birlikte kurtulmayı ve yeniden buluşabilmeyi ümit ettiğim” için yazıyorum. Kederlerimi, iç sıkıntılarımı ve başkalarında da fark ettiğim acıları anlatmak için yazıyorum. Kendime acı vereni açıklamak, içimde büyüyen sevinç ve coşkuyu da hemen paylaşmak için yazıyorum.

Sokaktan duyduğum cümleleri “cesaret ve kehanetle bezeyip yeniden asıl sahiplerine gönderdiğimde” onlardan gelecek işaretin merakıyla yazıyorum.

Yazdıklarımın kaynağı nedir?

Bütün yazdıklarımın kaynağı deneyimlerimden başkası değildir.

Asıl soru, bunlarla nasıl bir ilişki kurduğum. Eğilip her seferinde baktığım uçurum, içimdeki “derin karanlık”tan başka bir şey değil. Bu yüzden ne yaparsam yapayım, her şey, belleğime yer etmiş karmakarışık bir malzemenin yeniden düzenlenip üretilmiş bir tezahürüdür. Yaşadıklarım, gördüklerim, duyduklarım ve okuduklarımdan bende kalanları “yeniden icat ederek” yazıyorum.

Geçmişe duyduğum özlemler mi yazıyorum? Eskiye, çocukluğuma, ilk gençliğime, kasabama duyduğum bir hasret mi bu? Hiçbir zaman yeniden var olmayacağını ve tekrarlanamayacağını iyi bildiğim bir masumiyet duygusu mu aradığım?